

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/72/2020
Identifikačné číslo spisu:	5311201405
Dátum vydania rozhodnutia:	23. septembra 2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ladislav Górász
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5311201405.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a členov senátu JUDr. Oľgy Trnkovej a JUDr. Branislava Kráľa (sudca spravodajca), v právnej veci plnoletého dieťaťa (navrhovateľ) L. L., bývajúceho F. Č., E.. L. Č.. XXXX/XX, zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou Q. L., bývajúcou F. Č., E.. L. Č.. XXXX/XX, proti osobe povinnej platením výživného (otec) I. J. L., bývajúcim v S., P. Č.. XX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou BEDNAŘOVÁ & HODOŇOVÁ, so sídlom v Žiline, Mariánske námestie č. 31, o zvýšenie výživného, vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 10C/38/2011, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2019 sp. zn. 8Co/53/2019, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Čadca (ďalej aj „súd prvej inštancie alebo okresný súd“) rozsudkom z 29. júna 2018, č. k. 10C/38/2011-531 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca I. J. L. na navrhovateľa L. L. zo sumy 49,79 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne počnúc od 3. júla 2012 do 27. mája 2013, ktoré výživné je otec povinný platiť k rukám navrhovateľa vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred (výrok I.). Vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol (výrok II.). Svojim rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Čadca, č. k. 8C/59/2003-323 z 19. novembra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 7Co/144/2010 z 30. júna 2010 (výrok III.). Zameškané výživné za obdobie od 3. júla 2012 do 27. mája 2013 spolu v sume 980,88 eur zaviazal otca zaplatiť navrhovateľovi v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok IV.). Zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok V.).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa ako plnoletý voči otcovi domáhal určenia výživného v sume 100 eur mesačne od 20. februára 2011 z dôvodu dosiahnutia plnoletosti, návštevy strednej školy a výdavkov s tým spojených a po pripustenej zmene návrhu aj sumy 150 eur mesačne od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013. Súd pri rozhodnutí vychádzal

z ust. § 26 ods. 1, § 32 ods. 5, § 62 ods. 1, 2, 3, § 75 ods. 1, § 76 ods. 3, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 2 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „C. m. p.“). Navrhovateľ návrh na zvýšenie výživného podal už ako plnoletý, a to dňa 28. februára 2011, ktorým dňom sa začalo súdne konanie. Z dôvodu, že plnoletej osobe možno výživné priznať najskôr odo dňa začatia konania, súd považoval uplatnený nárok za obdobie pred začatím súdneho konania, t. j. za obdobie od 20. februára 2011 do 27. februára 2011, za neopodstatnený (§ 77 ods. 1 zákona o rodine), a preto ho, bez skúmania, či v uvedenom období existovala zmena pomerov na strane účastníkov oproti poslednému rozhodnutiu o výživnom, odôvodňujúca zmenu výšky určeného výživného, zamietol.

3. V ďalšom konaní sa súd zaoberal návrhom na zvýšenie výživného za nasledujúce obdobie počnúc od 28. februára 2011. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že naposledy bolo o vyživovacej povinnosti otca k navrhovateľovi rozhodované rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 5P/247/2010-46 z 29. novembra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP/33/2011 z 28. apríla 2011, ktorým bol zamietnutý návrh otca na zverenie v tom čase maloletého navrhovateľa do striedavej starostlivosti rodičov a zrušenie výživného, ako aj bol zamietnutý návrh matky na zvýšenie výživného. V čase tohto posledného rozhodnutia o výživnom bol navrhovateľ študentom strednej školy v B.. Otec navrhovateľa bol nezamestnaný po tom, čo s ním bol dňom 30. apríla 2009 skončený pracovný pomer pre nadbytočnosť. Bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Podporu v nezamestnanosti nedostal. Od 1. decembra 2009 poberal peňažný príspevok za opatrovanie, ktorý mu bol do júna 2010 vyplácaný vo výške 192,94 eur mesačne a od júna 2010 vo výške 169,08 eur mesačne naďalej. V nadväznosti na citované posledné rozhodnutie o výživnom, ktorým boli návrhy na zmenu vyživovacej povinnosti k navrhovateľovi zamietnuté, zostala otcovi zachovaná vyživovacia povinnosť voči navrhovateľovi určená rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 8C/59/2003-323 z 19. novembra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/144/2010 z 30. júna 2010 počnúc od 19. februára 2007 vo výške 49,79 eur mesačne. V uvedenom období od 28. februára 2011 bol navrhovateľ naďalej študentom Strednej odbornej školy strojníckej v B., a to od X. septembra XXXX do XX. mája XXXX, štúdium ukončil maturitnou skúškou. V tomto období mal navrhovateľ naďalej zvýšené výdavky spojené so štúdiom na zakupovanie základných študijných potrieb a pomôcok, náklady na cestovné z miesta bydliska do miesta štúdia. Mal tiež aj náklady na voľnočasové aktivity (florbal, futbal, posilňovanie a s tým spojené náklady na zakupovanie iontových nápojov, vitamínov v súvislosti so zranením, ktoré utrpel), ako aj na základné životné potreby (stravu, bývanie, hygienické potreby, oblečenie, obuv, základnú zdravotnú starostlivosť a pod.). V evidencii uchádzačov o zamestnanie bol navrhovateľ evidovaný v čase od 30. augusta 2013 do 4. decembra 2013. Dňom 5. decembra 2013 bol vyradený z evidencie uchádzačov o zamestnanie z dôvodu nástupu do zamestnania. Otec bol rovnako, ako v čase posledného rozhodnutia o výživnom rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 5P/247/2010-46 z 29. novembra 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9CoP/33/2011 z 28. apríla 2011 vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, a to až do 2. júla 2012. V období od 1. augusta 2010, teda aj v období spadajúcom do obdobia posledného rozhodnutia o výživnom, až do 31. decembra 2011 bol otec na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, číslo CA2/OPHN/SOC/2013/37745-001 zo 17. júla 2013 uznaný za občana v hmotnej núdzi. Priznaná dávka v hmotnej núdzi za celé uvedené obdobie, po ktoré bol otec uznaný za občana v hmotnej núdzi, spolu vo výške 587,98 eur mu bola vyplatená až následne v mesiaci október 2013. Na rozdiel od pomerov otca v čase posledného rozhodnutia o výživnom v období mesiaca december 2011 až máj 2012 vykonával prácu na základe dohody o vykonaní práce z 30. novembra 2011 v znení dodatkov k uvedenej dohode z 27. februára 2012, z 26. marca 2012 a z 25. apríla 2012 pre spoločnosť N. a za uvedené obdobie dosiahol čistý príjem spolu vo výške 720 eur. Do 30. júna 2012 otec poberal peňažný príspevok na opatrovanie v sume 192,94 eur mesačne od 1. decembra 2009 do 30. júna 2010, v sume 169,08 eur mesačne od 1. júla 2010 do 30. júna 2011 a v sume 195,27 eur mesačne od 1. júla 2011 do 30. júna 2012. Dňom 3. júla 2012 bol z evidencie uchádzačov o zamestnanie vyradený z dôvodu nástupu do zamestnania do spoločnosti N. s priemerným čistým mesačným príjmom vo výške 759,20 eur v roku 2012, vo výške 786,35 eur v roku 2013 a za obdobie od 1. januára 2014 do 30. apríla 2014 vo výške 787,07 eur. Od 24. marca 2015 bol otec opätovne zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Zároveň od posledného rozhodnutia o výživnom bol otcovi priznaný invalidný dôchodok zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia

Sociálnej poisťovne, Ústredie, číslo: 570 606 62230 z 10. septembra 2012, a to počnúc od 12. januára 2012 vo výške 12 eur mesačne, od 1. januára 2013 vo výške 12,60 eur mesačne, od 1. januára 2014 v sume 13 eur mesačne, od 1. januára 2015 vo výške 13,30 eur mesačne, od 1. januára 2016 vo výške 13,50 eur mesačne, od 1. januára 2017 vo výške 13,80 eur a od 1. januára 2018 vo výške 14,20 eur mesačne. Prvýkrát bol otcovi dôchodok zo Slovenskej republiky poukázaný za obdobie od 12. januára 2012 do 11. októbra 2012 dňa 24. septembra 2012 v úhrnnej sume 108 eur. Bol mu tiež priznaný invalidný dôchodok podľa právnych predpisov Českej republiky od 12. januára 2012 v sume 7.690 Kč mesačne, od 1. januára 2014 v sume 7.831 Kč mesačne, od 1. januára 2015 v sume 7.979 Kč mesačne, od 1. januára 2016 v sume 8.019 Kč mesačne, od 1. januára 2017 v sume 8.252 Kč a od 1. januára 2018 v sume 8.602 Kč mesačne. Podľa oznámenia Českej správy sociálneho zabezpečenia bol dátum zúčtovania výplaty invalidného dôchodku z Českej republiky za obdobie do 31. októbra 2012 v sume spolu 74.078 Kč dňa 9. novembra 2012. Matka navrhovateľa bola rovnako, ako v čase posledného rozhodovania o výživnom, naďalej zamestnancom F., a. s. Otec i matka mali vyživovaciu povinnosť aj k synovi D., a to až do 10. júna 2014, kedy tento ukončil sústavnú prípravu na povolanie vysokoškolským stupňom štúdia. Ďalej mali vyživovaciu povinnosť aj k dcére B., ktorá voči otcovi vedie konanie o zvýšenie výživného pod sp. zn. 8C/147/2005, ktoré konanie ku dňu rozhodovania súdu v tomto súdnom konaní nebolo právoplatne skončené.

4. Súd vyhodnotením preukázaných pomerov na strane navrhovateľa a jeho rodičov, dospel k záveru, že za obdobie od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 zvýšenie výživného neprichádza do úvahy, a to i napriek tomu, že u navrhovateľa zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného nastala, keďže navrhovateľ od posledného rozhodnutia o výživnom dovŕšil plnoletosť a u dospelého mladého muža sú výdavky na stravu, oblečenie, obuv, hygienické potreby, spoločenské a kultúrne vyžitie vyššie, než je tomu u maloletého, hoc dospievajúceho chlapca. Pokiaľ však išlo o otca súd v uvedenom období nemal preukázanú takú zmenu pomerov, na základe ktorej by mohol konštatovať záver, že je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu navrhovateľa vyšším výživným, než v sume 49,79 eur.

5. Otec v uvedenom časovom období od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 bol, rovnako ako v čase posledného rozhodnutia o výživnom, nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a až do 31. decembra 2011 bol uznaný za občana v hmotnej núdzi. Na dávky v hmotnej núdzi v uvedenom období súd neprihliadal, nakoľko tieto mu boli vyplatené až v mesiaci október 2013. Otec naďalej poberal peňažný príspevok na opatrovanie, a to vo výške 169,08 eur mesačne do 30. júna 2011 a od 1. júla 2011 do 30. júna 2012 vo výške 195,27 eur mesačne. Za obdobie od 1. júla 2012 do 2. júla 2012 súd príjem otca preukázaný nemal v žiadnej výške. Zároveň v uvedenom období trvala aj jeho vyživovacia povinnosť k synovi D. a dcére B.. Zmena pomerov na strane otca nastala od 8. decembra 2011 do 31. mája 2012, kedy tento začal na základe dohody o vykonaní práce z 30. novembra 2011 v znení jej dodatkov vykonávať prácu pre spoločnosť N.. Na základe tejto dohody si v období od 8. decembra 2011 do 31. mája 2012 zvýšil svoj príjem o sumu 120 eur mesačne. Otec tak v období od 28. februára 2011 do 30. júna 2011 mal príjem vo výške 169,08 eur mesačne z titulu príspevku za opatrovanie, od 1. júla 2011 do 7. decembra 2011 príjem vo výške 195,27 eur mesačne z titulu príspevku za opatrovanie a od 8. decembra 2011 do 31. decembra 2011 sa mu tento príjem zvýšil aj o príjem z dohody o vykonaní práce a od 1. januára 2012 do 31. mája 2012 mal príjem vo výške 195,27 eur mesačne z titulu príspevku za opatrovanie a 120 eur mesačne z titulu výkonu práce na základe dohody o vykonaní práce v znení jej dodatkov, od 1. júna 2012 do 30. júna 2012 vo výške 195,27 eur z titulu peňažného príspevku za opatrovanie a od 1. júla 2012 do 2. júla 2012 jeho príjem preukázaný nebol. Táto zmena pomerov na strane otca a zvýšenie jeho príjmu o sumu 120 eur mesačne z dohody o vykonaní práce za obdobie od 8. decembra 2011 do 31. mája 2012 však podľa názoru súdu nepredstavovala takú zmenu pomerov, ktorá by odôvodňovala zvýšenie výživného na navrhovateľa nad sumu výživného vo výške 49,79 eur mesačne, keďže nešlo o zmenu trvalú, ale o zmenu iba prechodnú, dočasnú, nemeniacu podstatným spôsobom pomery otca tak, aby bolo možné konštatovať, že je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu navrhovateľa výživným vyšším.

6. Pokiaľ aj bol otcovi s účinnosťou od 12. januára 2012 priznaný invalidný dôchodok zo Slovenskej republiky v sume 12 eur mesačne a z Českej republiky v sume 7.690 Kč mesačne, nemohol súd na

tento dôchodok za obdobie od 12. januára 2012 do 2. júla 2012 prihliadať a hodnotiť na jeho základe zmenu pomerov, nakoľko tento dôchodok v uvedenom období od 12. januára 2012 do 2. júla 2012 mu reálne vyplatený nebol a k jeho výplate zo Slovenskej republiky v úhrnnej sume 108 eur došlo až 24. septembra 2012 a dátum zúčtovania výplaty invalidného dôchodku z Českej republiky v úhrnnej výške 74.078 Kč bol až 9. novembra 2012. Súd v ďalšom neprihliadol ani odstupné, ktoré otec dostal vo výške približne 190.000 Kč, titulom skončenia pracovného pomeru z dôvodu nadbytočnosti, nakoľko ho bolo nutné rozpočítat' na nasledujúce mesiace, v ktorých bola otcovi vyplácaná aj dávka v nezamestnanosti. Súd neprihliadol ani na tvrdenia splnomocnenej zástupkyne navrhovateľa, že otec tesne pred rozvodom v roku 2002 vybral spoločné prostriedky, zobral zo spoločného majetku určitý majetok, nakoľko tieto tvrdenia s ohľadom časového obdobia, do ktorého ich splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa zaradila, spadali do obdobia ešte predchádzajúcich súdnych konaní o výživnom na navrhovateľa. Nešlo preto o nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu pomerov účastníkov v danom súdnom konaní oproti poslednému rozhodnutiu o výživnom. Súd ďalej neprihliadal ani na jej tvrdenie, že otec odpredal motorové vozidlo a finančné prostriedky z jeho predaja neboli zahrnuté do masy bezpodielového spoluvlastníctva, a neboli ani zohľadnené v tomto konaní, ani v konaní o výživnom dcéry B.. Pokiaľ išlo o finančné zadost'učinenie vyplatené otcovi vo výške približne 15.000 eur, ani na túto skutočnosť súd pri svojom rozhodovaní neprihliadal, nakoľko uvedené finančné zadost'učinenie otec získal až v následnom období po období, ktoré je predmetom tohto konania. Zo všetkých uvedených dôvodov preto nemal súd u otca za obdobie od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 preukázané také pomery, na základe ktorých by mohol konštatovať, že je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na navrhovateľa vyšším výživným. Návrh navrhovateľa na zvýšenie výživného za obdobie od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 bol súd preto nútený zamietnuť.

7. Zmenu pomerov na strane otca mal súd preukázanú až počnúc dňom 3. júla 2012, kedy sa otec zamestnal v spoločnosti N. a zamestnaním tak získal pravidelne sa opakujúci príjem. Otec zo zamestnania v spoločnosti N. dosiahol v roku 2012 počnúc od 2. júla 2012 do 31. decembra 2012 priemerný čistý mesačný príjem v sume 759,20 eur, za rok 2013 v sume 786,35 eur a za obdobie roku 2014 od 1. januára 2014 do 30. apríla 2014 v sume 787,07 eur. Zároveň v mesiaci september 2012 mu bol vyplatený prvýkrát, a to 24. septembra 2012 invalidný dôchodok zo Slovenskej republiky v úhrnnej sume 108 eur a 9. novembra 2012 mu bolo vykonané zúčtovanie výplaty invalidného dôchodku v Českej republike v sume spolu 74.078 Kč. Opísaná zmena pomerov na strane otca potom i podľa súdu predstavovala takú zmenu, ktorá bola podstatná, zásadná a kvalifikovaná a odôvodňujúca počnúc 3. júla 2012, t. j. dňom, kedy sa otec zamestnal, zvýšenie výživného na navrhovateľa, u ktorého mal tiež preukázanú zmenu pomerov odôvodňujúcu zvýšenie výživného. Súd bol preto názoru, že zvýšenie výživného oproti výživnému určenému na navrhovateľa v sume 49,79 eur mesačne počnúc od 3. júla 2012 bolo odôvodnené, avšak toto zvýšenie bolo možné iba do 27. mája 2013, kedy navrhovateľ ukončil štúdium na strednej škole maturitnou skúškou a ďalšia príprava navrhovateľa na jeho budúce povolanie štúdiom na vysokej škole tvrdená, ani preukázaná nebola. Ukončenie štúdia navrhovateľa dňom 27. mája 2013 preto predstavovala podstatnú zmenu pomerov na strane navrhovateľa, brániacu ďalšiemu priznaniu výživného. Zvýšenie výživného na navrhovateľa bolo preto odôvodnené iba za obdobie od 3. júla 2012 do 27. mája 2013. Pokiaľ išlo o samotnú sumu zvýšeného výživného, súd ustálil, že výživné v sume 100 eur mesačne v období od 3. júla 2012 do 27. mája 2013 zodpovedalo odôvodneným potrebám navrhovateľa pri zohľadnení jeho veku, zdravotného stavu, študijných povinností, voľnočasových aktivít a ním preukázaných mesačných výdavkov v sume 170 eur. U matky potom zohľadnil jej doterajšie zamestnanie vo F., a. s. a jej vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľovi, ktorú si plnila v uvedenom období v naturálnej forme, t. j. osobnou starostlivosťou o navrhovateľa. Zo všetkých uvedených dôvodov súd otca zaviazal prispievať na výživu navrhovateľa za obdobie od 3. júla 2012 do 27. mája 2013 sumou vo výške 100 eur mesačne a vo zvyšku uplatneného nároku presahujúceho uvedenú priznanú sumu výživného a presahujúce časové obdobie, za ktoré súd zvýšené výživné navrhovateľovi priznal, návrh navrhovateľa zamietol.

8. Zameškané výživné za obdobie od 3. júla 2012 do 27. mája 2013 súd vyčíslil vo výške 980,88 eur ako rozdiel medzi zvýšeným výživným v uvedenom období v sume 1.080,88 eur ((pomerná časť výživného za mesiac júl 2012 vo výške 93,67 eur (100 eur /31 dní x 29 dní) + výživné za mesiace august 2012 až apríl 2013 vo výške 900 eur (9 x 100 eur) + pomerná časť výživného za mesiac máj

2013 vo výške 87,21 eur (100 eur/31 dní x 27 dní)), od ktorého výživného potom odčítal sumu vo výške 100 eur, ktorú sumu považoval za otcom už uhradenú na výživu navrhovateľa. V ďalšom, otcom tvrdené plnenie si vyživovacej povinnosti, súd už preukázané nemal. Zameškané výživné, s prihliadnutím k tomu, že otcovi bolo na základe nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 614/2016-31 z 1. augusta 2017 vyplatené finančné zadost'učinenie v sume 1.500 eur, ako aj Európskym súdom pre ľudské práva priznaná nemajetková ujma vo výške 2.700 eur, potom súd uložil otcovi uhradiť navrhovateľovi v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

9. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP.

10. Na odvolanie otca i navrhovateľa Krajský súd v Žiline (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 30. septembra 2019 sp. zn. 8Co/53/2019 nepripustil zmenu návrhu na začatie konania navrhnutého v odvolaní navrhovateľa z 1. októbra 2018, ktorým navrhoval uloženie povinnosti otcovi uhradiť mu sumu 3.000 eur z titulu úspor, a ktorým žiadal vyčísliť úroky z omeškania s 8,26 % ročným úrokom, zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku I. tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na navrhovateľa zo sumy 49,79 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, počnúc od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013, potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku II., ktorým súd vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol (ohľadom obdobia od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 a obdobia od 30. augusta 2013 do 30. novembra 2013), vyslovil, že ohľadom obdobia od 21. februára 2011 do 27. februára 2011 a obdobia od 1. decembra 2013 do 31. decembra 2013 zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý a napokon uložil povinnosť otcovi zaplatiť navrhovateľovi zameškané výživné za obdobie od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013 spolu v sume 1.290 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zároveň rozhodol o tom, že sa týmto mení rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 8C/59/2003-323 z 19. novembra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/144/2010 z 30. júna 2010. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

11. Odvolací súd uviedol, že navrhovateľ (ako plnoletá osoba) sa v danej veci domáhal voči otcovi určenia výživného v sume 100 eur mesačne od 20. februára 2011 a po pripustenej zmene návrhu aj sumy 150 eur mesačne od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013. Navrhovateľ v odvolacom konaní žiadal pripustiť zmenu návrhu (priznať sumu 3. 000 eur s úrokom z omeškania titulom tvorby úspor), ktorú odvolací súd však nepripustil s odôvodnením, že takýto nárok môže navrhovateľ urobiť predmetom samostatnej žaloby.

12. Odvolací súd, po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, následne dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam. Prvoinštančný súd, porovnávajúc okolnosti, ktoré tu boli v čase posledného rozhodnutia o výživnom s okolnosťami v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia, dospel i k správne mu záveru, že v období od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 aj keď došlo k zmene pomerov na strane navrhovateľa v súvislosti s jeho plnoletosťou a potrebami oproti času, keď bol v čase posledného rozhodovania v období dospievania, nedošlo k zmene pomerov na strane otca. Jeho príjmy v tom čase boli skutočne nedostatočné a mal i vyživovaciu povinnosť k synovi D. navštevujúcim vysokú školu a žijúcim s ním v spoločnej domácnosti, aj keď matka navrhovateľa na neho tiež prispievala určeným výživným. Pokiaľ išlo o dcéru B. odvolací súd poukázal na to, že vysokoškolský absolvent končí štúdium dňom vykonania záverečnej skúšky a tak stráca charakter nezaopatreného dieťaťa nasledujúcim dňom po ukončení štúdia na vysokej škole záverečnou skúškou. Dcéra B. ukončila bakalárske štúdium dňa 2. septembra 2009 a aj keď pokračovala v ďalšom magisterskom štúdiu od 4. septembra 2009, toto neukončila. Z toho dôvodu bolo potrebné konštatovať, že v uvedenom čase mali otec i matka navrhovateľa, okrem navrhovateľa, len jednu vyživovaciu povinnosť, a to k synovi D.. Aj napriek tejto skutočnosti nebolo možné konštatovať, a to s ohľadom na príjmy otca, že by mal možnosť prispievať na navrhovateľa vyšším výživným ako bolo naposledy určené t. j. v sume 49,79 eur mesačne. Odvolací súd preto vo výroku II., ktorým súd vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol, a to ohľadom obdobia od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

13. Pokiaľ išlo o obdobie od 3. júla 2012, aj podľa názoru odvolacieho súdu došlo k zmene pomerov v dôsledku veku a potrieb navrhovateľa, ktorá odôvodňovala stanovenie vyššieho výživného, než naposledy určeného. V tomto smere potom okresný súd vykonal dostatočné dokazovanie a skutkový stav zistil úplne a správne. Nevyvodil však z neho i správny právny záver, pokiaľ išlo o výšku určeného zvýšeného výživného. S výškou určenou okresným súdom 100 eur mesačne sa odvolací súd nestotožnil. Za opodstatnenú považoval navrhovateľom uplatňovanú sumu 150 eur mesačne s prihliadnutím na potreby navrhovateľa spojené s vekom, návštevou strednej školy a mimoškolskými aktivitami ako i schopnosti a možnosti otca. Tieto predstavovali pracovný príjem (od júla 2012 do augusta 2013 suma 775,07 eur) a invalidný dôchodok poberajúci zo SR (12 eur) i ČR (7.690,- Kčs po prepočte na 298,86 eur) čo bola celkove mesačne suma 1.074,67 eur. Čo sa týkalo vyživovacích povinností otcovi, táto vo vzťahu k dcére B. ubudla v r. 2009 ako už bolo konštatované vyššie a teda trvala len k synovi D. navštevujúcemu vysokú školu. Zhodne s okresným súdom bolo potom potrebné konštatovať, že aj matka navrhovateľa mala s ohľadom na vek navrhovateľa povinnosť podieľať sa na výživnom s poukazom na ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. S ohľadom na jej zárobkové pomery (príjem približne v sume 610 eur) a tiež vyživovaciu povinnosť k staršiemu synovi D. L., študentovi vysokej školy, by jej vyživovacia povinnosť k navrhovateľovi predstavovala sumu 50 eur mesačne. Odvolanie navrhovateľa v tejto časti a to preto, že sa otcovi podstatne zmenili pomery, a teda aj príjmy a to tým, že začal pracovať a jeho príjem predstavoval aj invalidný dôchodok, považoval odvolací súd za dôvodné.

14. Odvolací súd poukázal na to, že okresný súd zaviazal otca zvýšeným výživným počnúc od 3. júla 2012 do 27. mája 2013, nakoľko do tohto času trvala vyživovacia povinnosť otca k navrhovateľovi, kedy navrhovateľ ukončil štúdium na strednej škole maturitnou skúškou a ďalšia príprava navrhovateľa na jeho budúce povolanie štúdiom na vysokej škole tvrdená, ani preukázaná nebola. Čo sa týka obdobia od 28. mája 2013 do 31. decembra 2013 návrh navrhovateľa preto zamietol. Podľa názoru odvolacieho súdu bol však návrh navrhovateľa okresným súdom zamietnutý nesprávne, pokiaľ išlo o obdobie od 28. mája 2013 do 29. augusta 2013, nakoľko do uvedeného dňa (29. augusta 2013) trvala vyživovacia povinnosť otca k navrhovateľovi. Uviedol, že za ukončenie strednej školy sa síce považuje deň zloženia maturitnej skúšky, ale absolvent strednej školy má nárok na riadne prázdniny, t. j. do 31. augusta. Potom od 1. septembra sa môže do 7 dní evidovať na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny. Z obsahu spisu (č. l. 85 spisu) vyplynulo, že navrhovateľ bol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie až od 30. augusta 2013. Odvolací súd preto odvolaniu navrhovateľa sčasti vyhovel a rozsudok okresného súdu vo výroku I. zmenil tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na navrhovateľa zo sumy 150 eur mesačne počnúc od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013 a vo výroku II., ktorým súd vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol, a to ohľadom obdobia od 30. augusta 2013 do 30. novembra 2013 ako vecne správny potvrdil. Ohľadom obdobia od 21. februára 2011 do 27. februára 2011 a obdobia od 1. decembra 2013 do 31. decembra 2013 zostal rozsudok okresného súdu nedotknutý, nakoľko nebol napadnutý odvolaním.

15. Odvolací súd v ďalšom uviedol, že v tejto veci súd určoval výživné s počiatkom od 28. februára 2011, a preto nebolo možné prihliadať na odstupné vyplatené otcovi v r. 2009. Argumentáciu navrhovateľa, že otcova vyživovacia povinnosť trvala do 30. novembra 2013, nakoľko po ukončení školy bol evidovaný na úrade práce, bez nároku na podporu alebo na dávku v hmotnej núdzi, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. K započítaniu sumy 100 eur zo zameškaného výživného uviedol, že okresný súd v tomto smere správne vychádzal z jednoznačného vyjadrenia matky navrhovateľa, ktorá uviedla, že: „Otec na ďalšieho syna L. výživné neplatí, dal mu nejakých 100 eur, hoci teraz syn ide maturovať a otec to dobre vie“.

16. K námietke otca voči postupu súdu, ktorým mal porušiť zásadu rovnosti strán tým, že „len čo vyslovil svoj predbežný právny názor na pojednávaní dňa 13. decembra 2016, že počas doby čo bol v hmotnej núdzi mu výživné zvýšiť nemôže, na čo zástupkyňa navrhovateľa požiadala o zvýšenie výživného na sumu 150 eur mesačne bez riadneho zdôvodnenia, pričom sudkyňa ju vyzvala, aby návrh napísala písomne; na pojednávaní dňa 16. decembra 2016 sudkyňa vyzvala zástupkyňu navrhovateľa na doplnenie návrhu z č. l. 247 spisu, následne bolo pojednávanie prerušené a po

sudkyňou vyhotovených kópiách návrhov mu tieto boli odovzdané s tým, aby sa k týmto vyjadril“, odvolací súd uviedol, že rovnaké dôvody uviedol otec už v odvolaní proti rozsudku okresného súdu v prvom podaní (č. k. 10C/38/2011-271 zo 16. decembra 2016). Krajský súd v Žiline v uznesení č. k. 8Co/354/2017-344 z 28. decembra 2017, ktorým rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, potom poukázal na to, že zmena žaloby, ktorou je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo (§ 140 ods. 1 CSP) je dispozičný procesný úkon strany. Z obsahu spisu bolo nepochybné, že splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa na pojednávaní predniesla zmenu návrhu, ktorým žiadala otca zaviazat' prispievať výživným v sume 150 eur mesačne za obdobie, kedy bol tento zamestnaný (č. l. 293 spisu) a ktorý následne upresnila v tom, že ide o obdobie od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 (č. l. 267 spisu). Procesné úkony môžu mať formu podania (§ 123 a nasl. CSP) alebo môžu byť urobené ako prednes strany na pojednávaní (§ 181 CSP). Zákon však výslovne predpokladá (§ 142 ods. 1 CSP), že strana môže zmenu navrhnúť aj na pojednávaní, t. j. formou ústneho prednesu. Vtedy bude zmena žaloby súčasťou zápisnice (§ 99 CSP), ak sa robí, alebo zvukového záznamu (§ 98 CSP). Vzhľadom na uvedené, odvolací súd vo vyššie uvedenom postupe, keď súd požadoval aj písomné podanie zmeny návrhu (zrejme s poukazom na ust. § 125 ods. 1 CSP o urobení podania písomne v listinnej podobe), pochybenie nevidel. Za nedôvodné, odvolací súd považoval i poukazovanie otca na to, že rozsudok okresného súdu je nejasný, nepreskúmateľný a nezrozumiteľný v bodoch I. až IV. Naopak, rozsudok okresného súdu, i podľa odvolacieho súdu spĺňa všetky náležitosti uvedené v ust. § 220 CSP, pričom i zreteľne, presvedčivo, vyčerpávajúco vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov súd dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu, pričom sa vyporiadava so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre rozhodnutie veci podstatné a právne významné. Pokiaľ otec v odvolaní navrhol vypočítať navrhovateľa a jeho matku vo vzťahu k plneniu vyživovacej povinnosti z jeho strany, odvolací súd sa stotožnil s postupom okresného súdu, ktorý podľa neho takéto návrhy opodstatnene zamietol (č. l. 520 spisu). Tiež nepovažoval za dôvodnú námietku otca ohľadom toho, že neboli zisťované pomery na strane matky navrhovateľa. Tieto, podľa odvolacieho súdu, riadne vyplývali z obsahu spisu ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku. Pokiaľ otec poukazoval na to, že výživné má zaplatené i preplatené, aj odvolací súd bol názoru, že za doterajšieho skutkového stavu nebolo preukázané, že za uvedené časové obdobie otec navrhovateľovi uhradil výživné aspoň v čiastočnej výške, pričom bolo na ňom, aby toto svoje tvrdenie preukázal. Ako už bolo konštatované, matka navrhovateľa v tomto smere potvrdila len platbu v sume 100 eur.

17. Vzhľadom na určenie výživného za čas od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013 sumou 150 eur mesačne, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom v sume 1.290 eur. K výpočtu nedoplatku odvolací súd dospel nasledovne: za čas od 3. júla 2012 do 31. júla 2012 - 93,74 eur (100,21 eur /rozdiel medzi výživným určeným súdnym rozhodnutím - 150 eur a doposiaľ určeným výživným - 49,79 eur / : 31 dní x 29 dní = 93,744 eur zaokrúhlene 93,74 eur), za čas od 8/2012 do 7/2013 - 1.202,52 eur (za 12 mesiacov x 100,21 eur), za čas od 1. augusta 2013 do 29. augusta 2013 - 93,74 eur (100,21 eur : 31 dní x 297 dní = 93,744 eur zaokrúhlene 93,74 eur). Z celkovej sumy 1.390 eur potom odpočítal zhodne s okresným súdom uvádzanú sumu 100 eur (v nadväznosti na nepochybné vyjadrenie splnomocnenej zástupkyne navrhovateľa). Čo sa týkalo povinnosti otca zaplatiť zameškané výživné za obdobie od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013 spolu v sume 1.290 eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, odvolací súd poukázal na ust. § 232 ods. 3 vety prvej CSP, podľa ktorého lehota na plnenie je tri dni a plyní od právoplatnosti rozsudku. Pokiaľ druhá veta citovaného ustanovenia umožňuje určiť dlhšiu lehotu, odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu ktorý s ohľadom na výšku finančných zadosťučinení v súdnom konaní v dôsledku prietahov vyplatenú otcovi, považoval túto za také majetkové pomery, ktoré mu umožňovali vyplatiť zameškané výživné jednorazovo.

18. Záverom odvolací súd konštatoval, že týmto rozhodnutím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8C/59/2003-323 z 19. novembra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/144/2010 z 30. júna 2010. Vzhľadom na to, že odvolací súd rozsudok okresného súdu sčasti zmenil a sčasti potvrdil, okrem odvolacích trov, rozhodol aj o trovách prvoinštančného konania, a to podľa § 52, § 58 CMP v spojení s § 396 ods. 2 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

19. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vrátiť vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Za právnu otázku, ktorá nebola v doterajšej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená považoval otázku, „či v prípadoch určenia výživného na plnoletých, môže súd zvýšiť výživné na základe zmenového návrhu uskutočneného v priebehu súdneho konania aj spätne pred pripustením tejto zmeny“. V tomto smere uviedol, že navrhovateľ, ktorý dňa 19. februára 2011 dosiahol plnoletosť, sa návrhom doručeným okresnému súdu dňa 28. februára 2011 domáhal voči otcovi určenia výživného v sume 100 eur mesačne počnúc od 20. februára 2011. Následne splnomocnená zástupkyňa navrhovateľa (matka), návrhom zo 16. decembra 2016 podala návrh o zvýšení výživného na navrhovateľa v období od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 v sume 150 eur. Okresný súd uznesením zo 16. decembra 2016 pripustil zmenu návrhu v časti návrhu na zvýšenie výživného za obdobie od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 vo výške 150 eur. Následne 16. decembra 2016 vydal rozsudok, ktorým zvýšil vyživovaciu povinnosť na navrhovateľa zo sumy 49,49 eur na sumu 100 eur od 2. júla 2012 do 27. mája 2013 a vo zvyšku návrh zamietol. Zároveň zameškané výživné povolil otcovi splácať v stanovených splátkach. Krajský súd v Žiline uznesením z 28. decembra 2017 č. k. 8Co/345/2017-344 rozsudok okresného súdu zrušil vo výrokoch I., III., IV. a V. a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a vo výroku II. v časti rozsudok zrušil a vrátil okresnému súdu a v časti zostal rozsudok nedotknutý. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom z 29. júna 2018 č. k. 10C/38/2011-531 zvýšil vyživovaciu povinnosť otca zo sumy 49,79 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne počnúc od 3. júla 2012 do 27. mája 2013 a vo zvyšku návrh zamietol. Vyslovil, že sa týmto mení rozsudok okresného súdu z 19. novembra 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu z 30. júna 2010. Zameškané výživné za obdobie od 3. júla 2012 do 27. mája 2013 spolu vo výške 980,88 eur uložil otcovi zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Krajský súd v Žiline v poradí druhým rozsudkom z 30. septembra 2019 č. k. 8Co/53/2019-642 nepripustil zmenu návrhu na začatie konania navrhnutého v odvolaní navrhovateľa z 1. októbra 2018, ktorým navrhoval uloženie povinnosti otcovi uhradiť mu sumu 3 000 eur z titulu úspor, a ktorým žiadal vyčísliť úroky z omeškania s 8,26 % ročným úrokom, zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku I. tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na navrhovateľa zo sumy 49,79 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, počnúc od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013, potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku II., ktorým súd vo zvyšku návrh navrhovateľa zamietol (ohľadom obdobia od 28. februára 2011 do 2. júla 2012 a obdobia od 30. augusta 2013 do 30. novembra 2013), vyslovil, že ohľadom obdobia od 21. februára 2011 do 27. februára 2011 a obdobia od 1. decembra 2013 do 31. decembra 2013 zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý a napokon uložil povinnosť otcovi zaplatiť navrhovateľovi zameškané výživné za obdobie od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013 spolu v sume 1.290 eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Zároveň vyslovil, že sa týmto mení rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 8C/59/2003-323 z 19. novembra 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/144/2010 z 30. júna 2010. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

20. Dovolateľ namietal, že odvolací súd v rozpore so zásadou „iura novit curia“ rozhodol o návrhu v rozpore s § 65 ods. 1, § 77 ods. 1 druhá veta a § 78 ods. 1 zákona o rodine. Odvolací súd mal podľa neho postupovať rovnako ako súd prvej inštancie a návrhu na výživné v sume 150 eur zo 16. decembra 2016 spätne od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 nemal vyhovieť. Odvolací súd rozhodol o výživnom v sume 150 eur počnúc od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013, pričom tak konal v rozpore s § 77 ods. 1 zákona o rodine, keď plnoletej osobe priznal výživné vo výške 150 eur za obdobie ešte predchádzajúce podaniu návrhu na výživné v sume 150 eur, t. j. ešte pred začatím konania o tomto návrhu zo 16. decembra 2016. Je zrejmé, že odvolací súd rozhodoval o návrhu v sume 150 eur od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013, hoci tento bol podaný až 16. decembra 2016. Navrhovateľ totiž svoj pôvodný návrh na zvýšenie výživného v sume 100 eur zmenil dňa 16. decembra 2016 na sumu 150 eur. Túto zmenu návrhu je potrebné posudzovať ku dňu, kedy sa konanie o takejto zmene začalo, t. j. k okamihu pripustenia tejto zmeny na pojednávaní uskutočnenom 16. decembra 2016. Ak teda odvolací súd priznal navrhovateľovi výživné v rozdielovej sume 50 eur (rozdiel medzi pôvodným a zmenovým návrhom) za obdobie od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 priznal spätné výživné na plnoleté dieťa - navyše za obdobie 4 a pol roka spätne, čo nie je za žiadnych okolností možné ani v prípade maloletého dieťaťa. Na rozdiel od maloletých detí, konanie o určenie výživného na plnoleté dieťa je výlučne návrhový konaním.

21. Za porušenie práva na spravodlivý proces, a teda za dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolateľ označil skutočnosť, že súdy vo veci rozhodli bez vypočutia navrhovateľa, ako aj to že nevyhoveli jeho návrhu na vypočutie matky a samotného navrhovateľa vo vzťahu k plneniu si vyživovacej povinnosti otca.

22. Navrhovateľ navrhol dovolanie otca odmietnuť, pričom mal za to, že postupom súdov síce došlo k zásahu do práva, avšak nie otca, ale navrhovateľa, a to najmä tým, že nerozhodol o povinnosti otca podieľať sa na tvorbe úspor.

23. Otec podaním z 1. marca 2020 doplnil (v lehote na podanie dovolania) svoje dovolanie, v ktorom vytýkal súdom nezákonnosť ich rozhodnutí. Hoci dovolateľ svoje dovolanie doplnil v lehote na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku, neurobil tak spôsobom podľa § 429 CSP, kedy toto doplnenie dovolania nebolo spísané advokátom, pričom dovolateľ sám nemal právnické vzdelanie. Z vyššie uvedených dôvodov, potom samotné doplnenie dovolania z 1. marca 2020 (nespísané a nepodpísané advokátom) nespĺňalo náležitosti dovolania vyžadované v § 428 CSP, a preto dovolací súd na toto podanie pri svojom ďalšom rozhodovaní neprihliadol.

24. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona používajú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) oprávnená osoba zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

26. Dovolací súd už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014) uviedol, že právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred civilným súdom, vrátane dovolacieho konania (m. m. I. U'S 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3Cdo/42/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 8Cdo/99/2017).

27. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

28. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

29. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

30. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

31. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

32. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

33. Otec prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP vyvodzoval z toho, že súdy vo veci rozhodli bez jeho vypočutia, ako aj z toho, že nevyhoveli jeho návrhu na vypočutie matky (k okolnostiam jej majetkových pomerov) a samotného navrhovateľa vo vzťahu k plneniu si vyživovacej povinnosti otca voči nemu (napr. k zisteniu akú čiastku dňa 4. novembra 2011 navrhovateľ previedol na svoju matku, či mu otec poskytol iba raz sumu 100 eur a inak mu na výživu neprispieval a pod.), a k jeho motivácii požadovať od neho výživné po piatich rokoch. Dovolateľ v podstate týmto namietal nedostatky v procese dokazovania, keď súdy nižšej inštancie nedoplnili dokazovanie, resp. nevykonali ním navrhnuté dôkazy, tvrdeniami o nezohľadnení príjmu matky naznačoval, že odvolací súd svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

34. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týká, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi strán sporu na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie strán sporu. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strán sporu (viď R 125/1999). V súvislosti s námietkou nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a z toho dôvodu došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcou realizáciu procesných oprávnení strán sporu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a napríklad rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila. Rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané patrí výlučne súdu, a nie stranám sporu. Pokiaľ konajúce súdy na to, aby ustálili skutkový stav, ktorý im umožňuje meritórne rozhodnúť, vykonajú iba časť navrhnutých dôkazov, konajú v rámci svojich kompetencií, pričom rozsah vykonaného dokazovania nie je závislý od vôle strán sporu.

35. Podľa konštantnej judikatúry najvyššieho súdu nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP paušálne tvrdenie o nedostatočne zistenom skutkovom stave, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval Ústavný súd Slovenskej republiky napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017 a nedospel k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

36. Napokon povinnosť uskutočniť výsluch strany civilného sporu nie je absolútna. Ak súd nevykoná dôkaz výsluchom sporovej strany, bez ďalšieho nedochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces. (u k tomu pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. novembra 2016 sp. zn. 1Cdo/8/2016, zverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 3/2017). Nevykonanie dôkazu výsluchom strany nie je postupom, ktorým by súd odňal možnosť konať pred súdom (Zo súdnej praxe č. 26/2000). Hodnotenie dôkazov je vždy vecou súdu, nie strán sporu, čo nie je porušením práva na súdnu ochranu ani práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. V danej veci bolo preto plne na zvážení konajúcich súdov, či bolo vypočutie navrhovateľa nevyhnutné (pozri Martinie v. Francúzsko [GC], no. 58675/00, § 44, ECHR 2006-VI). Otec mal v konaní zachovanú možnosť sa písomne vyjadrovať k veci, podávať písomné stanoviská i k argumentom protistrany, čo aj urobil.

37. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany otca nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bol vylúčený z uskutočňovania jemu patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP.

38. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

39. Za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, vydávanej Najvyšším súdom Slovenskej republiky od 1. 1. 1993 s pôvodným názvom Zbierka rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky (pokiaľ neboli v neskoršom období judikátorne prekonané), ako i rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali. Vzhľadom na účel právnej úpravy dovolania, ktorým je v prípade odvolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci predovšetkým riešenie doteraz neriešených otázok zásadného právneho významu, do ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletine Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. januára 2018 sp. zn. 6Cdo/29/2017, prijatý ako judikát R 71/2018).

40. Len konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa riešil odvolací súd nesprávne, umožňuje dovolaciemu súdu posúdiť, či ide skutočne o otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a či sa pri jej riešení odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

41. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

42. Dovolateľ v súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP vymedzil právnu otázku „či v prípadoch určenia výživného na plnoletých, môže súd zvýšiť výživné na základe zmeneného návrhu uskutočneného v priebehu súdneho konania aj spätne pred pripustením tejto zmeny?“. Podľa dovolateľa mal odvolací súd postupovať rovnako ako súd prvej inštancie a návrhu na výživné v sume 150 eur zo 16. decembra 2016 spätne od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 nemal vyhovieť. Podľa neho odvolací súd rozhodol o výživnom v sume 150 eur počnúc od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013, pričom tak konal v rozpore s § 77 ods. 1 zákona o rodine, keď plnoletej osobe priznal výživné vo výške 150 eur za obdobie ešte predchádzajúce podaniu návrhu na výživné v sume 150 eur, t. j. ešte pred začatím konania o tomto návrhu zo 16. decembra 2016. Odvolací súd tak rozhodoval o návrhu v sume 150 eur od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013, hoci tento bol podaný až 16. decembra 2016. Navrhovateľ totiž svoj pôvodný návrh na zvýšenie výživného v sume 100 eur zmenil dňa 16. decembra 2016 na sumu 150 eur. Ak potom odvolací súd priznal navrhovateľovi výživné v rozdielovej sume 50 eur (rozdiel medzi pôvodným a zmenovým návrhom) za obdobie od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 priznal spätné výživné na plnoleté dieťa - navyše za obdobie 4 a pol roka spätne. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu dovolateľ takto spôsobom dostatočne určitým nastolil právnu (procesnoprávnu) otázku, ktorá nebola vyslovene riešená dovolacím súdom. Po tomto závere pristúpil k posúdeniu dôvodnosti dovolateľom podaného dovolania teda, či napadnutý rozsudok skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

43. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, keď súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo keď síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo keď zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

44. Podstatou právnej otázky, ktorú vymedzil dovolateľ bolo posúdenie, či v konaní o určenie výživného na plnoletú osobu mohol odvolací súd priznať zvýšenie výživného v sume 150 eur požadované na podklade zmeneného návrhu zo 16. decembra 2016 aj za obdobie pred podaním návrhu na zmenu návrhu.

45. Podľa § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

46. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

47. Podľa § 40 zákona č. 161/2015 Z. z. C. m. p. súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

48. Podľa § 157 C. m. p. rozsudok vo veciach výživného plnoletých osôb možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa menia pomery.

49. V danej veci sa navrhovateľ (ako plnoletá osoba) domáhal voči otcovi určenia výživného v sume 100 eur mesačne od 20. februára 2011 a po pripustenej zmene návrhu aj sumy 150 eur mesačne od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013. Odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku I. tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na navrhovateľa zo sumy 49,79 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne, počnúc od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013. Odvolací súd teda priznal navrhovateľovi výživné v sume 150 eur mesačne za obdobie (od 3. júla 2012 do 29. augusta 2013) spred podania návrhu na zmenu návrhu, ktorý navrhovateľ podal na súd až 16. decembra 2016. Podľa dovolateľa tak odvolací súd konal v rozpore s § 77 ods. 1 zákona o rodine, podľa ktorého (ak išlo o plnoletú osobu) bolo možné výživné v sume 150 eur priznať len odo dňa začatia súdneho konania, v danom prípade od podania návrhu na zmenu návrhu, t. j. od 16. decembra 2016.

50. K tomuto dovolací súd uvádza, že ak je navrhovateľom plnoletá osoba, ktorá žiada výživné pre seba, teda predmetom konania je výživné pre plnoletú osobu, aplikujú sa pri všetkých druhoch vyživovacích povinností ustanovenia § 154 až 157 C. m. p. (tzv. konanie vo veciach výživného plnoletých osôb). Konanie o zmene rozsudku o výživnom je potom návrhové konanie. Právna úprava vychádza z koncepcie zmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí v prípade zmeny pomerov, a to v dôsledku uplatnenia klauzuly rebus sic stantibus. Nové rozhodnutie bude reflektovať zmenené pomery, bez potreby riešiť uvedené prostredníctvom systému opravných prostriedkov. Pri rozhodovaní súdu o zmene právoplatného rozsudku nejde o nové rozhodnutie, ale len o porovnanie stavu v čase pôvodného rozhodovania s neskoršími okolnosťami za účelom posúdenia toho, či sa zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. Civilný mimosporový poriadok neustanovuje, aké dlhé obdobie by malo prejsť od právoplatnosti pôvodného rozsudku, aby súd mohol zmeniť tento právoplatný rozsudok na to, keďže táto skutočnosť je pre naplnenie predpokladov pre zmenu rozsudku podľa § 157 C. m. p. v zásade irelevantná. Pri zmene takéhoto rozsudku už súd nemôže preskúmať správnosť pôvodného rozsudku, môže sa zaoberať len otázkou, či došlo k zmene rozhodujúcich pomerov. Ak súd vyhovie návrhu na zmenu rozsudku podľa § 157 C. m. p., musí vo výroku rozsudku vyjadriť, že ide o zmenu pôvodného rozsudku. Zmena pomerov môže zahŕňať tak zmenu pomerov na strane oprávneného (jeho odôvodnené potreby), ako aj zmenu pomerov na strane povinného (jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery). Civilný mimosporový poriadok však pod pojmom "zmena pomerov" rozumie len zmenu podstatnú a závažnú, nie zmeny krátkodobého charakteru. Malo by ísť o podstatné zmeny v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový základ pôvodného rozhodnutia.

51. Súd môže právo na výživné plnoletému oprávnenému priznať najskôr odo dňa začatia súdneho konania, nie späťne. Podľa právnej úpravy § 24 C. m. p. je konanie začaté dňom, kedy súdu došiel návrh na jeho začatie alebo kedy bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu. V prípade podania návrhu sa za deň začatia konania jednoznačne považuje až deň, keď bol návrh súdu doručený. V danej veci bol návrh na určenie výživného doručený súdu dňa 28. februára 2011.

52. V prípade konaní začínajúcich sa len na návrh to znamená, že ak navrhovateľ tvrdí, že podmienky na určenie vyživovacej povinnosti existovali už pred doručením návrhu na súd, tieto podmienky sa posudzujú ku dňu začatia konania. Znenie "len odo dňa začatia konania" znamená, že výživné nemožno priznať od skoršieho dátumu, nie je však vylúčené priznať ho od neskoršieho termínu, ako je dátum začatia konania. Pokiaľ by navrhovateľ žiadal výživné od neskoršieho termínu, ako je deň začatia konania, súd bude skúmať, či podmienky na priznanie výživného už boli splnené v čase rozhodovania súdu, inak žalobu ako predčasne podanú zamietne. Ak súd zistí, že podmienky na priznanie výživného sú splnené k neskoršiemu časovému okamihu, než bol navrhovaný, výživné prizná od tohto neskoršieho termínu a vo zvyšku návrh zamietne (rovnako v prípade, ak navrhovateľ žiadal výživné aj za čas pred začatím konania), keďže súd sa musí vysporiadať s celým predmetom konania, ktorým je viazaný.

53. Petit návrhu má obsahovať určenie sumy mesačného výživného, ktorú oprávnený žiada priznať s návrhom splatnosti jednotlivých splátok, spôsob platenia, prípadne určenie dňa, od ktorého žiada výživné priznať, ak to má byť neskorší deň, než je deň vykonateľnosti rozhodnutia. Súd je v zásade viazaný návrhom, čo znamená, že ho nemôže prekročiť a prisúdiť viac, než čoho sa navrhovateľ domáha. Nesmie ísť nad rámec petitu (tzv. zásada "ne ultra petitem"). Prvá výnimka z tejto zásady zakotvenej v § 216 ods. 1 CSP je upravená v § 216 ods. 2 CSP a ďalšiu výnimku pre oblasť mimosporových konaní upravuje § 40 C. m. p. Súd teda môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú aj v prípade, ak sa konanie mohlo začať bez návrhu (pozri § 23 ods. 2 C. m. p.). Ide o prejav princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy, ktoré sa uplatňujú v mimosporových konaniach.

54. V posudzovanej veci navrhovateľ na pojednávaní konanom 16. decembra 2016 žiadal, aby súd rozhodol o zvýšení výživného v období od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013 na sumu 150 eur mesačne. Súd predmetný návrh vyhodnotil ako návrh na zmenu pôvodného rozsudového návrhu a uznesením ho na predmetnom pojednávaní pripustil. Zmena návrhu sa v danom prípade týkala nielen výšky výživného (zo sumy 100 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne), ale i obdobia, za ktoré malo byť poskytované (z obdobia od 20. februára 2011 na obdobie od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013). Navrhovaná zmena obdobia, za ktoré navrhovateľ požadoval výživné v sume 150 eur mesačne, teda naďalej spadala do obdobia po začatí samotného konania. Ustanovenie § 77 ods. 1 zákona o rodine zreteľne konštatuje, že výživné na plnoleté dieťa možno priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Keďže súdom pripustená zmena návrhu (na zvýšenie výživného na sumu 150 eur mesačne) sa týkala obdobia po začatí súdneho konania (toto začalo dňom 28. februára 2011), odvolací súd nepostupoval v rozpore s ustanovením § 77 ods. 1 zákona o rodine, keď navrhovateľovi priznal takto zvýšené výživné aj za obdobie, ktoré predchádzalo podaniu samotného návrhu na takúto zmenu. Uvedené totiž nič nemenilo na skutočnosti, že samotný návrh na určenie výživného bol podaný už 28. februára 2011, ktorý potom jediný dátum bol podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine smerodajný pre začiatok priznania výživného. Ak teda odvolací súd zmenou napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie priznal výživné navrhovateľovi v sume 150 eur mesačne za obdobie od 1. júla 2012 do 31. decembra 2013, toto nepochybne priznal za obdobie po začatí súdneho konania, ktoré ako už bolo uvedené, začalo dorúčením samotného návrhu na určenie výživného súdu dňom 28. februára 2011. V danom prípade sa konanie o určenie vyživovacej povinnosti na plnoletú osobu nezačalo až zmenou návrhu, ale podaním samotného návrhu (zmena sa v danom prípade potom týkala iba výšky výživného a obdobia, za ktoré bolo požadované, odvíjajúceho sa od zmeny pomerov, a ktoré obdobie iba nesmeli predchádzať obdobiu pred začatím samotného konania - čo v danom prípade splnené bolo). Pokiaľ išlo o samotnú výšku požadovaného výživného (zmenenú zo sumy 100 eur na sumu 150 eur), touto rovnako nebol súd pri svojom rozhodovaní viazaný s poukazom na ustanovenie 40 C. m. p. K dovolateľom nastolenej právnej otázky preto možno uviesť, že v konaní o určenie výživného na plnoletú osobu, môže súd zvýšiť výživné na základe zmeneného návrhu uskutočneného v priebehu súdneho konania aj spätne za obdobie pred podaním návrhu na zmenu, ak časové obdobie, ktorého sa zvýšenie výživného týkalo, spadalo do obdobia po podaní samotného návrhu na začatie konania.

55. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dovolací súd konštatuje, že hoci dovolateľ vymedzil dovoláciu právnou otázkou (ohľadne možnosti priznania výživného na plnoletú osobu aj za obdobie predchádzajúce podaniu návrhu na zmenu pôvodného návrhu) v súlade s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, z dôvodu ktorého bolo v tejto otázke jeho dovolanie procesne prípustné, jej vyriešenie odvolacím súdom bolo správne, a preto dovolaniu nebolo možné vyhovieť. Najvyšší súd preto dovolanie otca ako nedôvodné zamietol podľa § 448 CSP.

56. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa ust. § 52 C. m. p. tak, z č žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

57. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok